

Perly místo zlata?

V době krize se někteří investoři obracejí k alternativním investicím jako zlato či perly. V tuzemsku jsou investorům nejčastěji k dispozici šperky s perlami.

Jedni tvrdí, že perly přinášejí štěstí, podle jiných zase slzy. Těžko říct. Na čem se ale všichni shodnou, je to, že jsou krásné. Navíc jsou označovány jako královny klenotů. Ve starověkém Egyptě, antickém Řecku a Římě či v šestnáctém století v Evropě, kdy si perly získávaly obrovskou oblibu a stávaly se velmi ceněnými šperky, šlo vždy pouze o perly přírodní. Jejich získávání bylo velmi nebezpečné a stálo mnoho životů. V současnosti zažívají perly částečnou renesanci. Jedním z důvodů je, že investoři hledají alternativní možnosti uložení svých prostředků.

ASIE A OCEÁNIE

Největší pozornosti a oblibě se těší perly tam, kde se produkují, tzn. především v Asii a Oceánii (zejména u břehů Austrálie a ve Francouzské Polynésii). Ze zemí z těchto oblastí (Thajsko, Čína, Austrálie, Tuvalu, Tahiti apod.) pocházejí jak mořské, tak sladkovodní perly (viz. vysvětlení pojmů). V těchto regionech perly vždy patřily mezi ozdoby vládnoucích elit a bohatých lidí. Např. čínští císaři měli perly na svých šatech, aby tak dokázali svou sílu a důstojnost.

Čínský perlový průmysl má čtyř tisíciletou historii. Asi před tisíci lety se Čína stala první zemí s farmou zušlechťovaných perel. V současnosti je Čína největším producentem perel na světě (ještě v roce 2005 byla na prvním místě Austrálie). Pokrývá asi 90 % globální produkce. Okolo 70 % objemu výroby je každoročně exportováno do jiných zemí jako surovina určená k dalšímu zpracování.

Ve srovnání s ostatními drahými šperky ze zlata a stříbra jsou však perly popelkou a zaujmají velmi malou část trhu

se šperky. V roce 2010 dosáhl prodej všech drahokamů 25,8 miliardy eur, ale perly tvořily méně než 1 %.

MOŽNOSTI INVESTIC

U většiny drahých kovů i v případě diamantů, má investor možnost volby mezi několika způsoby investování. Buď může pořídit cenný papír, jehož hodnota se odvíjí od ceny onoho kovu, tzv. nepřímá metoda. Anebo může daný kov nakoupit přímo fyzicky. V případě perel však tyto možnosti neplatí. Pokud bude chtít investor pořídit perly, nemá možnost nepřímé metody. Jediným způsobem je přímo fyzický nákup perel. Je možné nakoupit jednotlivé perly. Ilustrační ceny perel jsou zobrazeny v tabulce 2. Cena průměrné bílé perly South Sea (velikost 10 až 10,9 mm) činila v loňském roce 750 USD. V roce 1983 byla cena takové perly 227 USD, následně postupně klesala až na 100 USD v roce 2005. V posledních šesti letech tak její cena výrazně vzrostla.

Čistě přírodní perly nalezené ve volné přírodě mají velkou investiční hodnotu (oproti těm kultivovaným je jich stále velmi málo). Např. v roce 2005 byla La

Vysvětlení pojmů

Perly vznikají v těle perlorodky mořské a sladkovodního velevruba rodu Margaritana. Jaký je přesně proces vzniku přírodních perel, se doposud neví. U kultivovaných perel je jejich vznik jasný (viz níže).

Přírodní neboli **orientální perly** vznikly bez zásahu člověka. Takovéto perly mají většinou nepravidelný tvar a na jejich povrchu se často objevují různé skvrny, zploštění a výstupky (barokní perly). Jsou cennější, protože jejich výskyt v lasturách je náhodný a nepravidelný.

Perly kultivované (pěstěné) vznikají tak, že se do asi tři roky staré perlorodky vsune tělísko z pláště dárcovského mlže, které se po provokování obranné reakce začne postupně obalovat perletí.

Perly sladkovodní vznikají ve sladké vodě. Jsou většinou menší než mořské a mohou být také kultivované.

Perly mořské – asi neznámější jsou japonské perly. Mořské perly mají, stejně jako perly sladkovodní, nejrůznější zbarvení. Některé perly se pro zvýšení prodeje ještě dodatečně barví speciálními barvami. Mořské perly dosahují velikosti až 14 mm.

Perly umělé jsou napodobeniny ze skla, jsou potaženy perlovou esencí a vyplněny voskem.

Gemologické laboratoře existují v podstatě v každém státě (zejména ve vyspělých zemích). Jejich náplní je posuzování pravosti a kvality šperků, perel a drahých kamenů.

Regente, která je pátou největší přírodní perlou na světě, vydražena za 1,8 milionu eur. Nese Napoleonovo jméno, protože ji Napoleon Bonaparte daroval své ženě.

Velmi kvalitní perly představují pouze 5 % z celkového světového objemu. Jejich ceny se pohybují mezi 400 až 4000 USD za každou. V porovnání s čínským levnými perlami je to znatel-

Tabulka 1: Typy perel

	Sladkovodní	Mořské
Druhy	Jezerní, říční	Akoya, Tahitské, South Sea
Vznik	V jezerech, řekách a jiných sladkých vodách	Ve slané vodě
Proces kultivace	Do schránky ústřice je vloženo jádro z měkké tkáně jiné ústřice. Měkká tkáň je ústřicí vstřebána a obalena vrstvami perletí	Do těla ústřice je vloženo kulaté jádro vyrobené z lastury sladkovodní ústřice, které je následně obaleno vrstvami perletí
Délka vzniku perly	Zpravidla 2 až 7 let	Akoya 1 rok, tahitské a South Sea 2 až 4 roky
Počet perel v jedné ústřici	Až 20	Až 3
Průřez	Perla je celá tvořena perletí	Pevné jádro kulatého tvaru je obaleno vrstvami perletí
Lesk kvalitní perly	Jemný, z hloubky vycházející lesk	Výrazný zrcadlový lesk vycházející z povrchu perly

ný rozdíl. Ty se nabízejí za zhruba 5,5 euro.

Pro drobného investora je však nejjednodušší a nejtypičtější možností nákup šperku (prsten, náhrdelník atd.), který obsahuje perlu. V případě perlového šperku, ale obecně se to dá říci i o perlách, neplatí, že vyšší cena znamená i vyšší kvalitu. Mezi nejkvalitnější a rovněž nejdražší patří šperky japonské společnosti Mikimoto. Ceny např. náhrdelníků z čistě přírodních kvalitních perel se mohou pohybovat v řádu milionů korun.

Mnoho obchodníků hřeší na to, že spousta kupců (investorů) se v perlách moc nevyzná. Je několik návodů, jak se alespoň částečně ochránit před nevhodnou investicí. Např. je možné se při koupi perel prodejce zeptat na typy perel a rozdíl mezi nimi, a tak si je vyzkoušet. Pokud investor kupuje perly mořské, je dobré od prodejce znát přibližnou tloušťku vrstvy jejich perleti. Na poskytnutí takových informací má investor právo, obzvláště jedná-li se o šperk za desetitisíce.

Nevýhodou investice do drahých kamenů a tedy i perel a perlových šperků v tuzemsku je „vstupní poplatek“. Tímto poplatkem je myšleno DPH. Drahé kameny jsou totiž zatíženy touto daní. Jen investiční zlato je od DPH osvobozeno.

JAK POZNAT KVALITNÍ PERLU

Kvalita perlových šperků dostupných na českém trhu se liší a cena zdaleka není měřítkem jejich kvality. Hodnotné perly se dají poznat podle tří nejžádanějších vlastností perel, a to kulatosti, lesku a velikosti.

Nejvzácnější a nejdražší jsou pravidelně kulaté a oslnivě lesklé přírodní perly –

takové perly jsou však k dostání jen u několika málo prodejců na světě a běžně se s nimi nesetkáme. V dnešní době je naprostá většina prodávaných perel kultivovaných, což samo o sobě jejich kvalitu a životnost snižuje. U mořských kultivovaných perel je však třeba znát přibližnou sílu jejich perleťové vrstvy, neboli dobu, po kterou perly v perlorodce vznikaly.

Výrazný rozdíl v hodnotě je mezi perlami mořskými a sladkovodními. Lastura sladkovodní perlorodky je totiž schopna vyprodukovat více perel než lastura perlorodky mořské, jak dokazuje tabulka 1. Mořské perlorodky jsou navíc citlivější na klimatické změny a péče o ně je náročnější.

NA CO SI DÁT POZOR

Kvalita perel se hodnotí podobně jako kvalita cenných papírů, a to pomocí ratingového (známkovacího) systému. Na rozdíl od ratingu však nejčastěji používaný známkovací systém perel AAA – D není pro prodejce závazný a nedá se objektivně změřit. Perly prodávané na jednom místě jako typ AA mohou být k dostání jinde pod označením AAA – záleží jen na prodejci. Proto je třeba perly si dobře prohlédnout a všimnout si způsobu, jakým je celý šperk navlečen a zakončen. Nedokonalosti perel bývají často schovávány u místa, kde je perla provrtána. Pokud je perla opravdu nekvalitní, může se v tomto místě perleť odlupovat. Takové perly nejsou pěkné a jsou prakticky bezcenné.

S nákupem perel se nevyplatí spěchat. Je třeba všechny perly, které přicházejí pro investici do úvahy, porovnat. Je třeba buď vyhledat seriózního prodejce nebo požádat

o expertní certifikát vydaný Českou gemologickou laboratoří. Vydání tohoto certifikátu stojí průměrně 600 Kč a provádí se ke každému šperku zvlášť.

Známkou dobrého prodejce perel bývá, že perlový šperk upraví na míru, informuje o péči o něj a nabídne převléknutí perel v budoucnu.

Kvalitní perlový šperk je navlečen na pevné šňůrce s uzlíky mezi jednotlivými perlami a je zakončen uzávěrem s pojistkou. Perly jsou k uzávěru uvázány speciální technikou tak, aby na uzávěr plynule navazovaly. Uzlíky na jednotlivé perly pevně doléhají a perly se mezi nimi neposouvají. Prodejcům, kteří nabízejí neuzlíkovaný šperk, je třeba se vyhnout. Rovněž je dobré nespolehat na to, že jakýkoliv certifikát od prodejce cokoliv dokládá.

Díky uzlíkům jsou perly chráněny před vzájemným poškrábáním, zůstávají na svém místě, nikam se neposouvají a v případě roztržení se nerozsypou. Jediné perly mezi uzlíky lépe vyniknou a celý šperk drží dobře svůj tvar.

Šperky z pravých perel mají specifický lesk, který je způsoben rozdílnými odrazy světla na jednotlivých vrstvách perleti na perle. Umělé perly svým leskem připomínají sklo, jejich lesk je jednotvárný.

Pravé perly mívají při bližším pohledu dále viditelné tvarové a povrchové nedokonalosti. Čím jsou perly větší, tím jsou nedokonalosti zřetelnější. Pravé perly se při oděru chovají, jako by měly na povrchu vrstvu z jemného písku, zatímco umělé perly po sobě hladce kloužou. Není třeba perly o sebe třít silně – zrnitou strukturu je možno ucítit už při mírném tlaku. Podobným způsobem lze testovat perly otřením o zub.

TUZEMSKÉ MOŽNOSTI

Pro tuzemského investora, zvláště retailového, přichází při investování do perel, v úvahu v podstatě pouze nějaký šperk. Úskalí jeho nákupu jsou, jak již bylo uvedeno, pro laika značná. Cenové srovnání navíc ztěžuje fakt, že není dostupný žádný cenový index perel. Určitou pomocí mu mohou být geomologické laboratoře, které dokáží posoudit kvalitu perly. V současnosti jsou perly ve formě šperku k dostání v některých klenotnictvích. ■

Igor Polanský

Velikost	Nejvyšší kvalita	Kvalita A	Kvalita B	Kvalita C	Kvalita D
7 – 7,9 mm	390	330	290	250	220
8 – 8,9 mm	525	470	390	290	255
9 – 9,9 mm	790	650	520	380	290
10 – 10,9 mm	1050	920	790	520	380
11 – 11,9 mm	1330	1190	1050	790	520
12 – 12,9 mm	1720	1590	1330	1050	790
13 – 13,9 mm	2100	1850	1720	1330	1050
14 – 14,9 mm	2650	2390	1990	1720	1330
15 – 15,9 mm	3320	2920	2390	1990	1720
16 – 16,9 mm	3990	3450	2920	2390	1990

Zdroj: www.tiareblackpearl.com